

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (dešimtoji kolegija) SPRENDIMAS

2023 m. lapkričio 16 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Energinių produktų ir elektros energijos apmokestinimas – Direktyva 2003/96/EB – 7 straipsnio 2 ir 3 dalys – Diferencijuotos apmokestinimo normos atsižvelgiant į tai, ar gazolis yra komercinės, ar nekomercinės paskirties – Sąvoka „komercinės paskirties gazolis, naudojamas kaip variklių degalai“ – Gazolis, naudojamas reguliariam keleivių vežimui – Nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatytas akcizų grąžinimas, išskyrus gazolį, sunaudotą vykdant keliones siekiant atlikti keleivinių transporto priemonių priežiūrą ar jas papildyti degalais“

Byloje C-391/22

dėl *Pécsi Törvényszék* (Pėčo teismas, Vengrija) 2022 m. birželio 7 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. birželio 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Tüke Busz Közösségi Közlekedési Zrt.

prieš

Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága

TEISINGUMO TEISMAS (dešimtoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininko pareigas einantis M. Ilešič (pranešėjas), teisėjai I. Jarukaitis ir D. Gratsias,

generalinis advokatas J. Richard de la Tour,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér ir R. Kissné Berta,
- Europos Komisijos, atstovaujamos A. Armenia ir A. Tokár,

* Proceso kalba: vengrų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/96/EB, pakeičiančios Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003, p. 51; 2004 m. specialusis leidimas, 9 sk., 1 t., p. 405), išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Tüke Busz Közösségi Közlekedési Zrt.* (toliau – *Tüke Busz*) ir *Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága* (Nacionalinės mokesčių ir muitų administracijos Skundų direkcija, Vengrija; toliau – Skundų direkcija) ginčą dėl to, kad ši direkcija atsisakė grąžinti *Tüke Busz* akcizų sumą už gazolį, sunaudotą vykdant keliones siekiant atlikti transporto priemonių, kurias ši bendrovė naudoja keleivių vežimo veiklai, remontą ar priežiūrą arba jas papildyti degalais.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2003/96

- 3 Direktyvos 2003/96 3–6, 12, 19 ir 20 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:
 - „(3) Tinkamam [vidaui] rinkos funkcionavimui ir norint pasiekti tikslų kitose Bendrijos politikos srityse, reikia Bendrijos lygiu nustatyti minimalų daugelio energetikos produktų, įskaitant elektrą, gamtines dujas ir anglį, apmokestinimo lygį.
 - (4) Valstybių narių nacionaliniu lygiu taikomų energijos apmokestinimo lygių pastebimas skirtumas galėtų turėti žalos tinkamam vidaus rinkos funkcionavimui.
 - (5) Atitinkamų Bendrijos minimalių apmokestinimo lygių nustatymas gali leisti sumažinti dabartinius nacionalinių apmokestinimo lygių skirtumus.
 - (6) Pagal [SESV 11] straipsnį, nustatant ir įgyvendinant kitas Bendrijos politikos sritis turi būti įtraukiami aplinkos apsaugos reikalavimai.

<...>

- (12) Energijos kainos yra pagrindiniai Bendrijos energetikos, transporto ir aplinkosaugos politikos elementai.

<...>

- (19) Būtina galimybė vežėjų bendrovių, ypač tų, kurios užsiima veikla Bendrijoje, naudojamų dyzelinių degalų apmokestinimą nagrinėti konkrečiai, įskaitant priemones, kurios leidžia įdiegti eismo dalyvio mokesčių sistemą, siekiant apriboti konkurencijos iškraipymus, su kuriais galėtų susidurti operatoriai.
- (20) Valstybėms narėms gali prireikti atskirti komercinės ir nekomercinės paskirties dyzeliną. Valstybės narės gali pasinaudoti šia galimybe sumažinti skirtumą tarp nekomercinės paskirties gazolio, naudojamo kaip reaktyvinių variklių [kaip variklių] kuras[,] ir benzin[o] apmokestinimo.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnyje nustatyta:

„Valstybės narės energetikos produktus ir elektros energiją apmokestina pagal šią direktyvą.“

5 Tos direktyvos 4 straipsnyje nurodyta:

„1. Apmokestinimo lygiai, kuriuos valstybės narės taiko 2 straipsnyje išvardytiems energetikos produktams ir elektros energijai, negali būti mažesni už šioje direktyvoje nurodytus minimalius apmokestinimo lygius.

2. Šioje direktyvoje „apmokestinimo lygis“ yra visas mokestis, taikomas visų netiesioginių mokesčių (išskyrus [pridėtinės vertės mokestį (PVM)]) atžvilgiu, atidavimo naudojimui metu tiesiogiai ar netiesiogiai paskaičiuotų pagal energetikos produktų ir elektros energijos kieki.“

6 Tos pačios direktyvos 5 straipsnyje numatyta:

„Jei valstybės narės laikosi šioje direktyvoje nustatytų minimalių apmokestinimo lygių ir jie atitinka Bendrijos teisės aktus, jos gali taikyti diferencijuotas apmokestinimo normas, taikant fiskalinės kontrolės priemones, [šiam straipsnyje išvardytais] atvejais.“

7 Direktyvos 2003/96 7 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Nuo 2004 m. sausio 1 d. ir nuo 2010 m. sausio 1 d. variklių degalams taikomi minimalūs apmokestinimo lygiai yra tokie, kaip nustatyta I priedo A lentelėje.

Ne vėliau kaip iki 2012 m. sausio 1 d. [Europos Sąjungos] Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, remdamasi [Europos] Komisijos ataskaita ir jos pasiūlymu, vienbalsiai nusprendžia dėl minimalių apmokestinimo lygių, taikomų gazoliui tolimesniam laikotarpiui, prasidedančiam 2013 m. sausio 1 d.

2. Neatsižvelgdamos į jokiais šioje direktyvoje numatytas leidžiančias nukrypti nuostatas, nuo toliau nurodyto panaudojimo [susijusias su toliau nurodytu panaudojimu], valstybės narės gali atskirti komercinės ir nekomercinės paskirties gazolį, kai jis yra naudojamas kaip reaktyvinių variklių [kaip variklių] degalai, su sąlyga, kad yra laikomasi minimalių Bendrijos lygių, o komercinės paskirties gazolio, naudojamo kaip reaktyvinių variklių [kaip variklių] degalai, norma nėra mažesnė už 2003 m. sausio 1 d. galiojantį nacionalinį apmokestinimo lygį.

3. „Komerčinės paskirties gazolis, naudojamas kaip reaktyvinių variklių [kaip variklių] degalai“ – tai gazolis, naudojamas kaip raketinių variklių [kaip variklių] degalai šiems tikslams:

- a) prekių vežimui nuomai, už atlygį ar savo poreikiams [prekių vežimui už atlygį ar savo sąskaita] motorinėmis transporto priemonėmis ar transporto priemonių junginiais, skirtais tik prekėms vežti keliais, ir kurių maksimalus leidžiamas bendras pakrautos transporto priemonės svoris yra ne mažesnis kaip 7,5 tonos;
- b) keleivių vežimui teikiant nuolatinės ar atsitiktinės paslaugas M2 ar M3 kategorijos motorinėmis transporto priemonėmis, kaip apibrėžta 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyvoje 70/156/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo [(OL L 42, 1970, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 1 t., p. 44)].

4. Neatsižvelgdamos į 2 dalį, valstybės narės, kurios įdiegia eismo dalyvio mokesčius motorinėms transporto priemonėms ar transporto priemonių junginiams, skirtiems tik prekėms vežti keliais, šių transporto priemonių naudojamam gazoliui gali taikyti sumažintą normą, kuri yra mažesnė už 2003 m. sausio 1 d. galiojantį nacionalinį apmokestinimo lygį, tol, kol bendra mokesčių našta yra maždaug tolygi, su sąlyga, kad yra laikomasi minimalių Bendrijos lygių, o 2003 m. sausio 1 d. galiojantys nacionaliniai apmokestinimo lygiai gazoliui, naudojamam kaip reaktyvinių variklių [kaip variklių] degalai, yra mažiausiai du kartus didesni už minimalų apmokestinimo lygį, taikomą 2004 m. sausio 1 d.“

Direktyva 2007/46/EB

- 8 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/46/EB, nustatančia motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo pagrindus (Pagrindų direktyva) (OL L 263, 2007, p. 70), buvo panaikinta ir pakeista Direktyva 70/156.
- 9 Direktyvoje 2007/46, iš dalies pakeistoje 2011 m. liepos 14 d. Reglamentu (ES) Nr. 678/2011, kuriuo pakeičiamas Direktyvos 2007/46 II priedas ir iš dalies keičiami IV, IX ir XI priedai (OL L 185, 2011, p. 30), yra II priedas „Bendrosios apibrėžtys, transporto priemonių ir transporto priemonių bei kėbulų tipų kategorijų nustatymo kriterijai“, kurio A dalies 1 punkte nurodyta, kad M₂ klasės transporto priemonės apima „[motorines] transporto priemones [visų pirma skirtas ir sukonstruotas vežti asmenims ir jų bagažui], kuriose, be vairuotojo sėdimosios vietos, yra daugiau kaip aštuonios sėdimosios vietos ir kurių maksimali masė neviršija 5 tonų“[;] [transporto priemonėse, priskiriamose prie M₂ klasės], be sėdimųjų vietų, gali būti vietos stovintiems keleiviams“. M₃ klasės transporto priemonės apima „[motorines] transporto priemones [visų pirma skirtas ir sukonstruotas vežti asmenims ir jų bagažui], kuriose, be vairuotojo sėdimosios vietos, yra daugiau kaip aštuonios sėdimosios vietos ir kurių maksimali masė viršija 5 tonas[;] [transporto priemonėse, priskiriamose prie M₃ klasės], gali būti vietos stovintiems keleiviams“.

Reglamentas (EB) Nr. 1370/2007

- 10 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinančio Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL L 315, 2007, p. 1) 2 straipsnio a punktas suformuluotas taip:

„Šiame reglamente:

- a) viešasis keleivinis transportas – nediskriminuojant ir nuolat visuomenei teikiamos bendrus ekonominius interesus tenkinančios keleivinio.“

Vengrijos teisė

2003 m. Akcizų įstatymas

- 11 *A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény* (2003 m. Įstatymas Nr. CXXVII dėl akcizų ir specialių prekybos akcizais apmokestinamomis prekėmis taisyklių), iš dalies pakeisto *az adó- és járuléktörvények, a számviteli törvény és a könyvvizsgálói kamarai törvény, valamint az európai közösségi jogharmonizációs kötelezettségek teljesítését célzó adó- és vámjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi CXXIII. törvény* (2010 m. Įstatymas Nr. CXXIII, kuriuo iš dalies keičiami mokesčių ir rinkliavų įstatymai, Apskaitos įstatymas, Audito Rūmų įstatymas bei mokesčių ir muitų įstatymai, kad būtų laikomasi Europos bendrijos nustatytų suderinimo pareigų), 7 straipsnio 51 punkte šio įstatymo taikymo tikslais nurodyta:

„komercinės paskirties gazolis – gazolis, patenkantis į šio įstatymo 52 straipsnio 1 dalies d punkto taikymo sritį ir naudojamas šiems tikslams:

- a) prekių vežimui nuomai, už atlygį ar savo poreikiams motorinėmis transporto priemonėmis ar transporto priemonių junginiais (vilkikais), skirtais tik prekėms vežti keliais, ir kurių maksimalus leidžiamas bendras pakrautos transporto priemonės svoris yra ne mažesnis kaip 7,5 tonos; arba
- b) keleivių vežimui teikiant nuolatinės ar atsitiktinės paslaugas M2 ar M3 kategorijos motorinėmis transporto priemonėmis, kaip tai suprantama pagal *a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló miniszteri rendelet* (ministro dekretas dėl kelių transporto priemonių techninės apžiūros).“

2016 m. Akcizų įstatymas

- 12 *A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény* (2016 m. Akcizų įstatymas Nr. LXVIII; toliau – 2016 m. Akcizų įstatymas) 3 straipsnio 2 dalies 21 punkte numatyta, kad, kiek tai susiję su energinių produktų apmokestinimu, šiame įstatyme:

„komercinės paskirties gazolis – gazolis, naudojamas šiems tikslams:

- a) prekių vežimui nuomai, už atlygį ar savo poreikiams motorinėmis transporto priemonėmis ar transporto priemonių junginiais (vilkikais), skirtais tik prekėms vežti keliais, ir kurių maksimalus leidžiamas bendras pakrautos transporto priemonės svoris yra ne mažesnis kaip 7,5 tonos; arba
- b) keleivių vežimui teikiant nuolatinės ar atsitiktinės paslaugas M2 ar M3 kategorijos motorinėmis transporto priemonėmis, kaip tai suprantama pagal ministro dekretą dėl kelių transporto priemonių techninės apžiūros.“

- 13 Minėto įstatymo 113 straipsnio 3 ir 5 dalyse nustatyta:

„3. Asmenys, kurie miesto ir tarpmiestiniam eismui eksploatuoja M2 ir M3 kategorijų tolimojo susisiekimo autobusus ir miesto autobusus, kaip apibrėžta ministro dekretu dėl kelių transporto priemonių techninės apžiūros, turi teisę į mokesčio už vykdant šią veiklą sunaudojamas gamtines dujas grąžinimą.

<...>

5. 3 straipsnio 2 dalies 21 punkte nurodytos transporto priemonės valdytojas arba, jeigu ji buvo išnuomota, jos nuomininkas turi teisę į grąžinimą už komercinės paskirties gazolį:

- a) įsigytą degalinėje naudojantis degalų kortele arba
- b) įsigytą iš Vengrijos subjekto naudojant elektroninį matavimo prietaisą iš degalų bako, kuris specialiai skirtas degalams laikyti ir kuriame sumontuota automatinio degalų pildymo sistema,

grąžintina suma: 3,5 [Vengrijos forinto (HUF)] už litrą, jei taikoma 110 straipsnio 1 dalies c punkto ca papunktyje nurodyta apmokestinimo norma, ir 13,5 [HUF] už litrą, jei taikoma 110 straipsnio 1 dalies c punkto cb papunktyje nurodyta apmokestinimo norma.“

- 14 Pagal 2016 m. Akcizų įstatymo 149 straipsnio 1 dalį šis įstatymas įsigaliojo 2016 m. lapkričio 1 d. Tačiau pagal šio straipsnio 3 dalį jo 3 ir 113 straipsniai įsigaliojo 2017 m. liepos 1 d.

Keleivinio transporto paslaugų įstatymas

- 15 *A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény* (2012 m. keleivinio transporto paslaugų įstatymas Nr. XLI) 2 straipsnio 29 punkte viešasis keleivinis transportas apibrėžtas kaip keleivinio transporto paslaugos, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1370/2007 2 straipsnio a punktą, teikiamos pagal viešųjų paslaugų sutartį.

- 16 Šio įstatymo 2 straipsnio 30 punkte keleivinio transporto paslaugos apibrėžtos kaip keleivių vežimas minėtame įstatyme nurodytomis transporto priemonėmis pagal sutartį bei už atlygį ir susijusios papildomos paslaugos.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 17 *Tüke Busz* yra Vengrijoje įsteigta įmonė, vykdanči keleivių vežimo autobusais veiklą pagal viešųjų paslaugų sutartį.
- 18 2017 m. ši bendrovė paprašė grąžinti akcizus už gazolį, kurį sunaudojo vykdydama šią veiklą.
- 19 Konstatavusi, kad *Tüke Busz* siekė pasinaudoti teise susigrąžinti akcizus ne tik už gazolį, sunaudotą vykdant tą vežimo veiklą, bet ir už gazolį, sunaudotą vykdant keliones, susijusias su atitinkamų transporto priemonių priežiūra ir papildymu degalais, Skundų direkcija priėmė sprendimą, jame konstatavo, kad akcizų už vykdant šias keliones sunaudotą gazolį grąžinimas yra neteisėtas, todėl padidino *Tüke Busz* mokėtinus akcizus už energinius produktus už 2017 m. sausio–gruodžio mėnesius.
- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme – *Pécsi Törvényszék* (Pėčo teismas, Vengrija) – Skundų direkcija teigė, kad tik su pagrindine priemone susijusios paslaugos gali būti laikomos papildomomis paslaugomis. Kalbant apie keleivių vežimą, tai yra vežėjo už atlygį keleiviams teikiamos paslaugos, pavyzdžiui, bagažo, dviračių ar gyvūnų vežimas.
- 21 Vis dėlto, kadangi keleiviai nėra atitinkamų transporto priemonių remonto ar priežiūros paslaugų gavėjai, šios paslaugos negali patekti į sąvoką „papildoma paslauga“.
- 22 Remdamasi tuo Skundų direkcija padarė išvadą, kad akcizai už gazolį, sunaudotą vykdant keliones siekiant atlikti keleiviams vežti skirtų transporto priemonių remontą ar priežiūrą, negali būti grąžinami, nes tai nėra papildomos paslaugos, susijusios su keleivių vežimo paslauga.
- 23 *Tüke Busz*, be kita ko, teigia, kad, kiek tai susiję su gamtinėmis dujomis varomais autobusais, pagal 2016 m. Akcizų įstatymo 113 straipsnio 3 dalį leidžiama grąžinti tokius akcizus už dujas, naudojamas „veiklai“, o ne tik keleivių vežimui siaurąja prasme, todėl būtų nepateisinama, jei akcizų už gazolį grąžinimą reglamentuotų kitokia taisyklė.
- 24 Šiomis aplinkybėmis *Pécsi Törvényszék* (Pėčo teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [Skundų direkcijos] šioje byloje priimtas sprendimas ir jos praktika, pagal kuriuos „į reguliaraus keleivių vežimo sritį nepatenka kilometražas, kurį reikia nuvažiuoti siekiant atlikti šiam vežimui naudojamų transporto priemonių priežiūrą ir jas papildyti degalais“, yra suderinami su [Direktyvos 2003/96] nuostatomis?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl priimtimumo

- 25 Formaliai nesiremdama prašymo priimti prejudicinį sprendimą nepriimtimumu Komisija teigia, kad tam tikros pagrindinės bylos faktinės ir teisinės aplinkybės, kaip jas apibūdino prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, yra nepakankamai tikslios. Kalbant konkrečiai, nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nenurodytas teisinis pagrindas, kuriuo rėmėsi *Tüke Busz*, siekdama pasinaudoti teise susigrąžinti akcizus už jos eksploatuojamų autobusų sunaudotą gazolį, ir šios bendrovės prašoma akcizų susigrąžinimo norma.
- 26 Be to, reikia konstatuoti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodė priežasčių, dėl kurių kelia klausimą dėl Direktyvos 2003/96 išaiškinimo, ir jo nustatyto ryšio tarp šios direktyvos ir 2012 m. Keleivinio transporto paslaugų įstatymo Nr. XLI nuostatų.
- 27 Šiuo aspektu reikia priminti, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją SESV 267 straipsnyje numatytas procesas yra Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, suteikianti Teisingumo Teismui galimybę pateikti nacionaliniams teismams Sąjungos teisės išaiškinimą, būtiną priimti sprendimams pastarųjų teismų nagrinėjamose bylose (2020 m. spalio 1 d. Sprendimo *Elme Messer Metalurgs*, C-743/18, EU:C:2020:767, 40 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 28 Remiantis taip pat suformuota jurisprudencija, kuri nuo šiol atspindi Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnyje, poreikis pateikti Sąjungos teisės išaiškinimą, kuris būtų naudingas nacionaliniam teismui, reiškia, kad minėtas teismas privalo apibrėžti pateikiamo klausimo faktines aplinkybes ir pagrindines teises nuostatas arba bent paaiškinti šį klausimą pagrindžiančias faktines prielaidas. Be to, sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turi būti nurodytos tikslios priežastys, dėl kurių keliami Sąjungos teisės aiškinimo klausimai ir manoma, kad būtina Teisingumo Teismui pateikti prejudicinį klausimą (2020 m. spalio 1 d. Sprendimo *Elme Messer Metalurgs*, C-743/18, EU:C:2020:767, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 29 Vis dėlto vadovaujantis bendradarbiavimo principu, kuriuo grindžiami nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo santykiai vykstant procesui dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, nesant tam tikrų išankstinių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo išvadų, šis prašymas nebūtinai tampa nepriimtinas, jeigu, nepaisant šių trūkumų, Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į bylos medžiagos duomenis, mano galintis naudingai atsakyti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui (2020 m. spalio 1 d. Sprendimo *Elme Messer Metalurgs*, C-743/18, EU:C:2020:767, 42 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 30 Nagrinėjamu atveju, nors tikrai būtų buvę naudinga, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas būtų išsamiau paaiškinęs faktines ir teises aplinkybes, kuriomis pateiktas prejudicinis klausimas, ir priežastis, dėl kurių kelia klausimą dėl Direktyvos 2003/96 išaiškinimo, vis dėlto, atsižvelgiant į Sąjungos teisės nuostatas, kurią prašoma išaiškinti, pobūdį ir apimtį, šis tikslumo trūkumas netrukdo pakankamai suprasti šio klausimo kontekstą.
- 31 Iš tiesų, kaip nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, *Tüke Busz* jame iš esmės teigė, jog 2016 m. Akcizų įstatymo 113 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje numatytas tokių akcizų už gazolį, sunaudojamą vykdant keliones, susijusias su tokiam vežimui skirtų transporto priemonių remontu, priežiūra ar papildymu degalais, grąžinimas. Taigi ginčo

pagrindinėje byloje baigtis, be kita ko, priklauso nuo to, ar pagal Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 2 dalį draudžiama valstybės narės teisės nuostata ar jos mokesčių institucijų praktika, pagal kurias numatytas toks grąžinimas. Taip būtų tuo atveju, jei taip naudojamas gazolis negalėtų patekti į sąvoką „komercinės paskirties gazolis, naudojamas kaip variklių degalai“, kaip ji suprantama pagal šio 7 straipsnio 3 dalį. Šiuo aspektu, nepaisant nurodytų netikslumų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo pateikta informacija apie faktines ir teises aplinkybes leidžia įvertinti šio klausimo apimtį ir pateikti tam teismui atsakymą, kuris būtų naudingas ginčui pagrindinėje byloje išspręsti.

- 32 Taigi prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra priimtinas.

Dėl esmės

- 33 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 3 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad gazolis, sunaudotas vykdant keliones siekiant atlikti keleiviams vežti skirtų transporto priemonių remontą ar priežiūrą arba jas papildyti degalais, patenka į sąvoką „komercinės paskirties gazolis, naudojamas kaip variklių degalai“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą.
- 34 Pirmiausia reikia priminti, kad siekiant nustatyti Sąjungos teisės nuostatos taikymo sritį būtina atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus. Sąjungos teisės nuostatos genezė taip pat gali suteikti svarbios informacijos ją aiškinant.
- 35 Pirma, kalbant apie Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 3 dalies b punkto formuluotę, reikia pažymėti, kad iš žodžių junginio „naudojamas kaip variklių degalai <...> keleivių vežimui teikiant nuolatines ar atsitiktines paslaugas M2 ar M3 kategorijos motorinėmis transporto priemonėmis“, siejamo su Direktyvos 2007/46, iš dalies pakeistos Reglamentu Nr. 678/2011, kuri pakeitė Direktyvą 70/156, II priedo A dalies 1 punktu, matyti, jog tam, kad gazolis patektų į šios nuostatos taikymo sritį, jis turi būti naudojamas ne tik transporto priemonėje, suprojektuotoje ir pagamintoje keleiviams vežti, bet ir iš tikrųjų keleiviams vežti.
- 36 Taigi pagal tą nuostatą sąvoka „komercinės paskirties gazolis, naudojamas kaip variklių degalai“ atitinka dvigubą kriterijų, grindžiamą ir kategorija, prie kurios priskiriama atitinkama motorinė transporto priemonė, ir tikslais, kuriais gazolis naudojamas (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Autoservizi Giordano*, C-513/18, EU:C:2020:59, 20 punktą).
- 37 Darytina išvada, kad į šią sąvoką patenka gazolis, sunaudotas M2 arba M3 kategorijos motorinės transporto priemonės per keliones, tiesiogiai skirtas keleivių vežimo paslaugai teikti (pagal analogiją žr. 2017 m. liepos 13 d. Sprendimo *Vakarų Baltijos laivų statykla*, C-151/16, EU:C:2017:537, 29 punktą). Taip, be kita ko, yra tuo atveju, kai vykdoma kelionė iš autobusų parko iki pirmosios keleivių įlaipinimo platformos ir kelionė atgal į parką išlaipinus keleivius.
- 38 Vis dėlto kelionės, vykdomos tik siekiant atlikti atitinkamų transporto priemonių remontą ar priežiūrą arba jas papildyti degalais, kai jos iš esmės atliekamos „be keleivių“ ir nėra skirtos keleiviams įlaipinti, negali būti laikomos „keleivių vežimu“, nes nėra tiesiogiai skirtos keleivių vežimo paslaugai teikti (pagal analogiją žr. 2017 m. liepos 13 d. Sprendimo *Vakarų Baltijos laivų statykla*, C-151/16, EU:C:2017:537, 30, 35 ir 36 punktus).
- 39 Antra, šį aiškinimą patvirtina Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 3 dalies b punkto kontekstas.

- 40 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šio 7 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad degalams taikomi minimalūs apmokestinimo lygiai. Kaip matyti iš šios direktyvos 3 konstatuojamosios dalies ir 4 straipsnio, ja nesiekama visiškai suderinti energinių produktų ir elektros energijos akcizų tarifų, o tik nustatomi minimalūs apmokestinimo lygiai.
- 41 Taigi Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad valstybėms narėms nustatyta galimybė numatyti skirtingus apmokestinimo lygius pagal tai, ar kaip variklių degalai naudojamas gazolis yra komercinės, ar nekomercinės paskirties, siejama su šioje direktyvoje nustatytų minimalių apmokestinimo lygių laikymusi. Be to, pagal šią nuostatą valstybėms narėms draudžiama nustatyti apmokestinimo normą komercinės paskirties gazoliui, kuri būtų mažesnė už nacionalinę normą, galiojusią 2003 m. sausio 1 d. Šie aspektai rodo, kad įsigaliojus minėtai direktyvai neturėjo sumažėti komercinės paskirties gazolio apmokestinimo lygis.
- 42 Šiomis aplinkybėmis sąvoka „komercinės paskirties gazolis, naudojamas kaip variklių degalai“ negali būti aiškinama plačiai.
- 43 Šią išvadą patvirtina Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 4 dalis, pagal kurią, nukrypstant nuo šio 7 straipsnio 2 dalies nuostatų, tam tikromis aplinkybėmis valstybėms narėms leidžiama gazoliui, naudojamam motorinėse transporto priemonėse ar transporto priemonių junginiuose, skirtuose tik prekėms vežti keliais, taikyti sumažintą normą, kuri gali būti mažesnė už 2003 m. sausio 1 d. galiojusį nacionalinį apmokestinimo lygį. Plačiai aiškinant sąvoką „komercinės paskirties gazolis, naudojamas kaip variklių degalai“ būtų dar labiau išplėsta šios nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritis, o tai prieštarautų principui, kad nukrypti leidžianti nuostata, kaip antai Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 4 dalis, turi būti aiškinama siaurai.
- 44 Trečia, Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 3 dalies b punkto pažodinį aiškinimą, išdėstytą šio sprendimo 37 ir 38 punktuose, patvirtina šios direktyvos tikslai. Kalbant konkrečiai, iš jos 6, 12 ir 20 konstatuojamųjų dalių matyti, kad ja, be kita ko, siekiama įgyvendinti aplinkos apsaugos reikalavimus, visų pirma skatinant mažinti skirtumą tarp nekomercinės paskirties gazolio, naudojamo kaip variklių degalų, ir benzino apmokestinimo. Atsižvelgiant į minėtos direktyvos 3–5 ir 19 konstatuojamąsias dalis, ja taip pat siekiama sudaryti sąlygas suderinti nacionalinius gazolio apmokestinimo lygius, be kita ko, siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo ir taip skatinti tinkamą vidaus rinkos veikimą (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Autoservizi Giordano*, C-513/18, EU:C:2020:59, 30 ir 32 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 45 Siaurai aiškinant sąvoką „komercinės paskirties gazolis, naudojamas kaip variklių degalai“ padedama siekti ir užsibrėžto aplinkos politikos tikslo, nes taip apribojamos galimybės pasinaudoti sumažinta norma ir skatinama mažinti bendrą degalų sunaudojimą, ir tinkamo vidaus rinkos veikimo skatinimo tikslo, užtikrinant didesnę gazolio apmokestinimo lygių suderinimą.
- 46 Galiausiai, ketvirta, pažodinį, kontekstinį ir teleologinį Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 3 dalies b punkto aiškinimą patvirtina šios direktyvos parengiamieji darbai, iš kurių matyti Sąjungos teisės aktų leidėjo siekis griežtai apriboti galimybę numatyti diferencijuotas to paties produkto apmokestinimo normas.
- 47 Nors Pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, pakeičiančios Bendrijos energetikos produktų mokesčių struktūrą (OL C 139, 1997, p. 14), 5 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią „[v]alstybės narės gali taikyti skirtingas apmokestinimo normas atsižvelgiant į produkto naudojimą ar kokybę, jeigu šios

normos atitinka šioje direktyvoje numatytus minimalius apmokestinimo lygius ir Bendrijos teisę“, valstybėms narėms suteikta gana plati diskrecija nustatant energinių produktų apmokestinimo normas, ši diskrecija buvo gerokai sumažinta per teisėkūros procedūrą. Pagal Direktyvos 2003/96 5 straipsnį valstybėms narėms, laikantis joje numatytų minimalių apmokestinimo lygių ir Sąjungos teisės, leidžiama numatyti diferencijuotas apmokestinimo normas tik šiame straipsnyje išsamiai išvardytais atvejais.

- 48 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2003/96 7 straipsnio 3 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad gazolis, sunaudotas vykdant keliones siekiant atlikti keleiviams vežti skirtų transporto priemonių remontą ar priežiūrą arba jas papildyti degalais, nepatenka į sąvoką „komercinės paskirties gazolis, naudojamas kaip variklių degalai“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 49 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (dešimtoji kolegija) nusprendžia:

2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyvos 2003/96/EB, pakeičiančios Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą, 7 straipsnio 3 dalies b punktas turi būti aiškinamas taip, kad gazolis, sunaudotas vykdant keliones siekiant atlikti keleiviams vežti skirtų transporto priemonių remontą ar priežiūrą arba jas papildyti degalais, nepatenka į sąvoką „komercinės paskirties gazolis, naudojamas kaip variklių degalai“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą.

Parašai.